

Sep. Secretariat Lege
pt. B. A.
H

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAŢILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 51/1042 19.03.2010

Catre,

BIROUL PERMANENT

CAMERA DEPUTATILOR

1. Asociatia Ambasadorilor si Diplomatiei de Cariera din Romania supune atentiei dumneavoastra, cu respectul ce vi se cuvine, cateva amendamente la proiectul Legii privind sistemul unitar de pensii publice.

Amendamentele formulate sunt in functie de solutiile preconizate si **se afla grupate in doua variante, care nu sunt incompatibile intre ele**, in dorinta de a oferi Parlamentului Romaniei posibilitatea sa se opreasa la aceea pe care o va considera cea mai potrivita.

VARIANTA I de amendamente nu pune in discutie conceptia adoptata de Guvern de a avea o reglementare unica a sistemului de pensii si nici principiile de baza ale acestuia; avem in vedere o solutie tranzitorie doar pentru beneficiarii actuali ai pensiei de serviciu aflate in plata la data intrarii in vigoare a Legii care urmeaza a fi adoptate, pensiile carora nu vor inceta si se vor acorda in continuare in conditiile si in cuantumul prevazut in Legea prin care au fost instituite.

Pe langa faptul ca se evita revenirea la sistemul aberant si in afara legii care li s-a aplicat in trecut la calcularea pensiei, inclusiv prin nerecunoasterea veniturilor reale si a contributiei in valuta care nu s-au regasit in pensia acordata, varianta

propusa de noi are menirea de a preveni implicarea statului in procesele intentate pentru a restitui ceea ce a luat in mod necuvenit. Pe de alta parte, economia care s-ar realiza la buget din incetarea acestor plati ramane nesemnificativa, fiind vorba de 325 de astfel de pensii, dintre care 185 de ambasadori, 55 de ministri plenipotentieri si ministri consilieri si 40 alte grade diplomatice; marea lor majoritate sunt in jurul si peste varsta de 80 de ani, care, pe cale naturala, vor disparea in curand.

De retinut ca de pensia de serviciu beneficiaza numai corpul diplomatic si consular, nu si personalul tehnico – administrativ.

VARIANTA II are darul de a-i aduce pe diplomati si consuli, alaturi de cei pentru care sunt prevazute unele facilitati, atata vreme cat si ei au conditii de munca, responsabilitati si riscuri de acelasi gen. Aceleasi ratiuni pledeaza pentru un tratament similar si, in acest fel, se evita o **NEDREPTATE** care li se face si o discriminare greu de justificat.

2 Demersul este fondat pe necesitatea recunoasterii importantei activitatii de reprezentare diplomatica, ca functie social - politica de promovare si aparare a intereselor statului roman si ale cetatenilor sai, a securitatii si a integritatii sale teritoriale, a locului si pozitiei dobandite de Romania in lume, a mentinerii si dezvoltarii unor relatii de colaborare cu toate statele, ca urmare a activitatii categoriei socio – profesionale a diplomatilor; integrarea Romaniei in U.E si NATO are nevoie de actiuni ale diplomatiei romanesti.

Demersul nostru are in vedere, totodata, specificul, particularitatile si riscurile in care aceste activitatii se desfasoara, ceea ce impune celor implicati, potrivit practicii in materie a tuturor statelor, pe langa cerintele de pregatire speciala in domeniu, un regim de viata si de lucru bazat pe numeroase exigente, privatiuni si constrangeri. Diplomatii constitue tinta a terorismului, iar riscurile lor sunt nenumarate(in caz de conflicte militare, razboaie civile, instabilitate politica, calamitati naturale etc).

Asigurarea pentru cei trimisi in misiune permanenta in strainatate a unor conditii adecvate, inclusiv in ceea ce priveste regimul de pensii, trebuie sa corespunda, prin urmare, importantei nationale si sociale a activitatii diplomatice, a pozitiei pe care o au in societate si in institutiile statului categoria diplomatilor si consulilor potrivit cu dispozitiile Constitutiei tarii, jurisprudentei Curtii Constitutionale a Romaniei, a reglementarilor Uniunii Europene (Directiva 79/7 EEC si Directiva 96/97 EC).

Ca importanta, misiune, obiective si factori de risc, activitatea diplomatica se situeaza la acelasi nivel cu celelalte activitati pentru care se recunosc conditiile speciale si necesitatea stabilirii unor pensii corespunzatoare si excluderea ei nu se poate justifica.

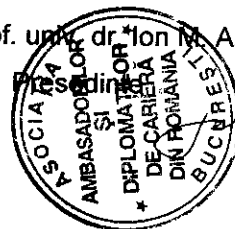
Perspectiva diminuarii substatale a nivelului pensiilor pentru personalul diplomatic si consular va avea, fara indoiala, efecte negative in ceea ce priveste calitatea si conduita acestui personal, pentru care atasamentul fata de statul pe care il reprezinta ramane esential; in viitor, tinerii diplomai valorosi, care se formeaza intr-un timp indelungat, prin eforturi deosebite spre a se realiza in profesie, vor fi tentati sa se orienteze catre sectorul privat.

Ultimii 325 de diplomati ai MAE in pensie nadajduiesc ca, tinand seama de cele de mai sus, la dezbaterea si aprobarea noii legi a pensiilor, distinsii senatori si deputati se vor apleca cu toata intelegerea si grija asupra amendamentelor pe care le propunem, le vor considera indreptatite si le vor acorda intreaga lor sustinere.

3. Presedintele Asociatiei, prof. univ. dr. Ion M. Anghel, ambasador(p), este mandatat de Adunarea Generala sa stea la dispozitia distinsilor senatori si deputati cu orice informatie sau element de expertiza care ar putea fi utile in procesul de examinare a propunerilor de amendamente pe care le supunem atentiei forului legislativ.

Asociatia Ambasadorilor si Diplomatiei de Cariera din Romania doreste sa asigure pe Domnia voastra si pe ceilalti membri ai Parlamentului de inalta sa consideratie si de deplinul sau respect.

Prof. univ. dr. Ion M. Anghel

Ion M. Anghel

**Propuneri de amendamente la proiectul Legii privind
sistemul unitar de pensii publice**

A. VARIANTA I

La art. 173, litera e) – sa se completeze prevederea, dupa virgule, cu textul urmator:

“dar pensiile acestora aflate in plata la data intrarii in vigoare a prezentei legi nu vor inceta si se vor acorda in continuare in conditiile si in cuantumul prevazut in Legea prin care au fost instituite.”

B. VARIANTA II

*** La articolul 3, alineatul (1), se introduc două noi prevederi, cu literele h) bis și q) bis :**

h) bis locuri de muncă în condiții speciale — acele locuri de muncă din domeniul activităților externe ale statului român, având un înalt grad de expunere la factorii de risc : terorism, criminalitate, conflicte armate, calamități naturale, condiții de climă grele, pentru care nu se pot lua măsuri de prevenire sau de protecție ;

q) bis stagiul de cotizare în valută — perioada de timp în care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii în alte monede decât cea națională, pentru personalul diplomatic și consular ;

*** La articolul 3, alineatul (2), se completează litera a), după cum urmează :**

Text actual

a) salariul de bază brut/solda lunară brută/ salariul de bază de încadrare, inclusiv indexări, compensații, indemnizații de conducere, salarii de merit și alte drepturi prevăzute de legislația în vigoare ;

Text completat

a) salariul de bază brut/solda lunară brută/ salariul de bază de încadrare, salariul în valută, inclusiv indexări, compensații, indemnizații de conducere, salarii de merit și alte drepturi prevăzute de legislația în vigoare ;

*** La articolul 6, alineatul (1), punctul I, se introduce litera d), cu următorul cuprins :**

d) personalul diplomatic și consular.

*** Articolul 27, alineatul (3), litera c), se completează astfel :**

Text actual

c) 41,3 % pentru condiții speciale și alte condiții de muncă, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, datorate de angajator și angajați, din care 10,5 % datorate de angajați și 30,8 % datorate de angajatori.

Text propus

c) 41,3 % pentru condiții speciale și alte condiții de muncă din domeniul apărării naționale, ordinii publice, siguranței naționale și reprezentării diplomatice peste hotare, datorate de angajator și angajați, din care 10,5 % datorate de angajați și 30,8 % datorate de angajator.

*** Articolul 28, alineatul (2), se completează astfel :**

Text actual

(2) Pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), condițiile în care se desfășoară activitatea pot fi normale, deosebite, speciale și alte condiții de muncă.

Text propus

(2) Pentru asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c) și d), condițiile în care se desfășoară activitatea pot fi normale, deosebite, speciale și alte condiții de muncă.

*** La articolul 30, alineatul (1), se introduce o nouă prevedere cu litera g) :**

g) activități în domeniul reprezentării diplomatice a României care implică o expunere îndelungată la factorii externi de risc.

*** Articolul 33, alineatul (3), se modifică după cum urmează :**

Text actual

(3) Baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale pentru personalul român trimis în misiune permanentă în străinătate de către persoanele juridice din România este salariul brut lunar în lei, corespunzător funcției în care persoana respectivă este încadrată în țară.

Text propus

(3) Baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale pentru personalul român trimis în misiune permanentă în străinătate de către persoanele juridice din România este salariul lunar în valută, corespunzător funcției în care persoana respectivă este încadrată în străinătate.

*** La articolul 95 se introduce un nou alineat (5), cu următorul cuprins :**

(5) În carnetele de muncă ale membrilor personalului diplomatic și consular se înscrie salariul lunar de încadrare în valută pentru anii de activitate în străinătate, corespunzător funcțiilor avute la misiunile diplomatice.

Echivalentul în lei al salariului lunar în valută, la cursul de schimb oficial, servește drept bază de calculare și recalculare a pensiei de asigurări sociale pentru anii de muncă în străinătate.

*** La articolul 100 se introduce o nouă prevedere, cu litera b) bis, având următorul cuprins :**

(b) bis cu 50 % pentru perioadele în care personalul diplomatic și consular și-a desfășurat activitatea în locuri de muncă în condiții speciale, potrivit legii, în afara granițelor României.

***La articolul 170 se introduce alineatul (3), având următorul cuprins :**

(3) Personalul diplomatic și consular care în anii de activitate în străinătate a contribuit la Fondul pentru pensia suplimentară cu 2 %, respectiv cu 3 % din salariul de încadrare în valută, beneficiază de o creștere corespunzătoare a punctajului, determinată în raport cu cuantumul salariilor de încadrare în exterior în valută, din care s-au dedus contribuțiile de 2 % și 3 %.

*

FUNDAMENTAREA AMENDAMENTELOR

1. Ratiunile pentru care s-a recurs la instituirea pensiei de serviciu pentru diplomati, cu relevanta si in aceasta faza, au vizat, printre altele:

- a) modul gresit, in afara legii si cu dispret fata de corpul diplomatic, in care fusesera calculate pensile de asigurari sociale; in calcul, nu se tinuse seama de veniturile reale in valuta ale diplomatilor in strainatate; cu ocazia plecarii la post, se stabilea o retributie in tara in lei(dar nu se platea pe timpul aflarii in strainatate, cu alte cuvinte nu era vorba de o plata dubla) , in functie de care sa se calculeze diversele indemnizatii, precum si cuantumul pensiilor si ,din aceste cauze, se lua in calcul doar un venit fictiv, care era mult mai mic; interesul MAE era de a se calcula contributia la asigurari sociale la un nivel redus si nu cat se cuvenea; drept urmare pensia era cu mult mai mica decat veniturile reale; al doilea artificiu la care s-a recurs, cu acelasi efect, consta in faptul ca pentru pensia suplimentara(2 sau 3%), care se platea in valuta, de aceasta data la nivelul salariului in valuta, MAE incasa, dar nu transferea la Ministerul Muncii de atunci decat la nivelul salariilor stabilite in tara, iar restul ramanea la dispozitia sa; aceste diferente ar fi trebuit restituite contributorilor.

Pentru a evita intregul scandal in care ar fi intrat institutiile de stat in cazul proceselor ce se conturau, precum si dificultatile de restituire a valutei, solutia la care s-au oprit factorii de decizie a fost sa se acorde o pensie care sa cuprinda ceea ce reprezinta contributia angajatului(10,5%) si a angajatorului(20,8%) plus o diferenta de la valuta platita in plus pentru pensia suplimentara, precum si un

adaus suportat din bugetul de stat.

Masura avea un caracter reparatoriu si nu implica MAE in tot felul de litigii, care vor aparea insa, daca se revine asupra celor stabilite la vremea respectiva.

- b). Reglementarea a constituit , totodata, si un semnal de recunoastere a importantei pe care o au diplomatii in activitatile statale, pentru apararea si promovarea intereselor acestuia si ,in special, a contributiei diplomatilor in accederea Romaniei in organizatiile euro- atlantice(NATO, UE), ei constituind varful de lance care au actionat in aceasta perioada

2. Formarea diplomatilor prin exigentele atat de ridicate pe care le implica si durata indelungata care este necesara, constituie un process extrem de costisitor(ca efort personal si financiar al MAE) si anevoios(10- 20 de ani si chiar mai mult).

Diplomatul are o pozitie singulara, deoarece este **cel care reprezinta si angajeaza, prin ceea ce face sau zice, statul roman**; partenerii lui sunt sefi de stat sau de guvern, ministrii, persoanele cele mai influente in stat si tot ceea ce are mai de calitate un stat, iar aptitudinile care se cer spre a avea un asemenea dialog deosebit, nu exista in acelasi grad in cazul altor functionari de stat; diplomatul negociaza si semneaza tratate si acte care angajeaza statul; **statutul lui este stabilit de dreptul international si nici o alta categorie de personal nu desfasoara activitati de un asemenea grad de responsabilitate ca el; activitatea lui este strans legata de consecinte pe care le suporta statul.**

Diplomatii au fost cei care au actionat la Curtea Internationala de Justitie de la Haga pentru ca Romania sa castige platoul continental in **procesul cu Ucraina**; prin ei Romania a recuperat o serie de valori(**opera lui George Enescu, opera artistice s.a**; ei pun la dispozitia Presedintelui tarii si Guvernului informatii in baza carora se initiaza si se duc actiunile de politica externa si tot ei detin informatii clasificate de **importanta vitala a caror securitate nu se poate obtine prin pensii derizorii.**

Diplomatul risca la fel, ca si aviatorul, in deplasarile frecvente pe care le face in interesul muncii; diplomatii constituie tinta predilecta a actiunilor teroriste, si exista victime; sunt expusi in zonele de instabilitate, conflict, razboaie civile etc; se afla in atentia serviciilor straine de informatii si sunt vanati de presa; traiesc in zone cu clima greu de suportat si departe de tara, dar si de familie; le este interzis sa desfasoare in strainatate si sa se implice in activitati lucrative; trebuie sa duca o viata austera, controlata sau prudenta pentru a nu stanjeni sau pune statul in situatii delicate;.

Nu trebuie uitat ca reprezentantii altor servicii imbraca statutul de diplomat in exterior, iar diplomatul de cariera nu trebuie pus in stare de inferioritate fata de acestia.

Intr-un cuvant, diplomatii sunt expusi la un grad de risc mult mai inalt, dur si periculos, decat celelalte categorii considerate speciale si un tratament diferentiat, ar insemna o discriminare, avand un efect demobilizator in eforturile pentru asigurarea reprezentarii si sustinerii intereselor tarii in strainatate. Omisiunea lor din categoria institutiilor speciale ale statului ar fi o mare GRESEALA.

3. **Ambasadorii si diplomatii de cariera, desi pensionati isi continua activitatile de reprezentare in tara si in strainatate(multi fiind antrenati in importante si diferite forme de reprezentare, in activitati desfasurate in cadrul asociatiilor, ca formatori de opinie, in publicistica s.a); tratamentul ce li se acorda tine de blazonul tarii.**
4. **Contributia de asigurari sociale datorata de personalul diplomatic si consular roman trimis in misiune permanenta in strainatate se va calcula si percepe in raport cu salariul real de incadrare in valuta si nu in raport cu un salariu fictiv, <de interior>, in lei, asa cum s-a procedat pana in prezent. O asemenea schimbare va conduce la cresterea incasarilor la fondul public de pensii . In cazul recalcularii pensiilor personalului diplomatic si consular trimis in misiune permanenta in strainatate este necesar sa se tina seama de contributia de 2 % si 3 % la Fondul pentru pensia suplimentara, contributie plaita in valuta, proportional cu salariul de incadrare in valuta si intrata ca atare in fondul public de pensii. Prin noua lege este anulata practic o hotarare de guvern anterioara care reglementa aceasta chestiune, fara a pune inlocuinta altceva in loc si cei care au varsat aceste contributii suplimentare in valuta sunt astfel, in mod abuziv, deposedati de ele.**

Solicitarea noastra ca cel putin pensiile in plata sa nu fie desfiintate se intemeiaza pe regulile de drept; Constitutia Romaniei si jurisprudenta Curtii Constitutionale interzic aplicarea retroactiva a legii (noile reglementari nu se aplica cu efecte retroactive), iar institutia dreptului castigat este confirmata in jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului.

Bucuresti, 8 martie, 2010

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege privind
sistemul unitar de pensii publice**

Analizând proiectul de **Lege privind sistemul unitar de pensii publice**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.186 din 6.10.2009,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri :

I. Observații generale

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare crearea sistemului unitar de pensii publice prin comasarea legislației în domeniu, pentru care Guvernul a decis angajarea răspunderii în fața Parlamentului, potrivit prevederilor art.114 din Constituția României, republicată.

Principiile pe care se bazează proiectul de lege privind sistemul unitar de pensii publice sunt cele care stau la baza Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii, la care se adaugă principiile imprescriptibilității și al incesibilității.

Principalele modificări și completări aduse legislației în domeniu sunt următoarele:

a) egalizarea vârstei de pensionare, în anul 2030, la femei și bărbați, prin creșterea cu 3 luni în fiecare an, începând cu anul 2015, a vârstei de pensionare a femeilor;

4. Referitor la principiile și metodologia privind stabilirea pensiilor militare atât în statele membre NATO, ale Uniunii Europene, cât și în alte state, semnalăm următoarele:

a) sistemul de calcul al pensiilor militare este reglementat prin lege separată, deci lege specială, în Germania, Marea Britanie, SUA, Turcia, Coreea de Sud, Israel, Egipt, Japonia sau printr-un capitol independent, cuprins formal într-o singură lege, împreună cu cel al pensiilor civile, în Franța, Italia, Grecia, Portugalia, Austria, deci capitol special în lege unitară, nu unică;

b) baza de calcul a pensiilor militare se stabilește în funcție de valoarea soldei din ultima lună de activitate în Germania, Marea Britanie, Turcia, Italia, Grecia, Austria, Japonia, Coreea de Sud, Israel sau de media soldelor pe ultimele trei sau șase luni în Franța și Egipt, precum și de vechimea integrală în armată (în majoritatea țărilor - 35 sau 36 ani, Japonia - 20 ani, Israel - 25). În Franța limita maximă pentru serviciul activ este de 25 de ani, dar există și o limită minimă, care este de 15 ani la care se poate primi pensie de serviciu;

c) în majoritatea țărilor NATO, pentru stabilirea pensiei, bazei de calcul rezultate i se aplică un procent cuprins între 75-80% din valoarea soldelor pe ultimele 1-3-6 luni;

d) din considerente de compensare a cheltuielilor efectuate pe timpul serviciului activ (schimbarea obligatorie multiplă a reședinței, conform cerințelor postului) și a constrângerii de a lipsi pe perioade lungi de lângă familie, pensia militarului francez se majorează cu 10% pentru cei care au crescut trei copii, la care se mai adaugă încă 5% pentru fiecare copil în plus;

e) în armata portugheză, valoarea reală a pensiei poate fi mai mare decât salariul dinaintea pensionării, deoarece nu este supusă impozitării.

5. Cu privire la abrogarea prevederilor legale referitoare la pensiile de serviciu, semnalăm că în această materie Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr.20 din 2 februarie 2000 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.72/2000) în sensul constatării ca fiind neconstituționale dispozițiile prin care s-a abrogat art.103 din Legea nr.92/1992 pentru organizarea judecătorească (în prezent preluat de art.82 din Legea nr.303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor), prin care se stabileau condițiile de acordare a pensiilor de serviciu pentru magistrați.

Astfel pensia de serviciu pentru magistrați, introdusă în anul 1997 prin efectul modificării și completării **Legii nr.92/1992** pentru organizarea judecătorească, la fel ca și pensia de serviciu pentru militari, prevăzută de **Decretul nr.214/1977** privind pensiile militare de stat, cu modificările ulterioare, au fost instituite în vederea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în magistratură sau, după caz, în rândul cadrelor militare permanente. Conform reglementărilor menționate, pensia de serviciu se acordă la împlinirea vârstei de pensionare numai magistraților, respectiv militarilor care, în privința totalului vechimii lor în muncă, îndeplinesc condiția de a fi lucrat un anumit număr de ani numai în magistratură sau, după caz, ca militar. Caracterul stimulat al pensiei de serviciu constă, atât în cazul magistraților, cât și în cel al militarilor, în modul de determinare a cuantumului pensiei în raport cu salariul, respectiv cu solda avută la data ieșirii la pensie. În plus, în ceea ce privește acordarea pensiei de serviciu pentru militari, se aplică un spor de 10% până la 20% pentru militarii care beneficiază în considerarea vechimii și a activității meritorii de ordinul "Meritul Militar", conform prevederilor **art.11** din **Legea nr.80/1995** privind Statutul cadrelor militare.

Constatând că aceste elemente, care diferențiază regimul de pensionare al militarilor și al magistraților de regimul general al pensiilor, asigură un tratament juridic specific celor două categorii de asigurați, Curtea Constituțională reține că instituirea pensiei de serviciu pentru cadrele militare și pentru magistrați **nu reprezintă un privilegiu, ci este justificată în mod obiectiv**, ea constituind o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutelor speciale cărora trebuie să li se supună militarii și magistrații.

Astfel, aceste statute speciale stabilite de Parlament prin legi, sunt mult mai severe, mai restrictive, impunând beneficiarilor obligații și interdicții pe care alte categorii de asigurați nu le au. Într-adevăr acestora le sunt interzise activități ce le-ar putea aduce venituri suplimentare, care să le asigure posibilitatea efectivă de a-și crea o situație materială de natură să le ofere după pensionare menținerea "nui nivel de viață cât mai apropiat de cel avut în timpul activității.

În acest context, relevăm faptul că atât în **statele membre ale Uniunii Europene** cât și în legislația altor state, există și alte categorii profesionale care beneficiază de sisteme proprii de pensionare, în funcție de importanța socială a muncii desfășurate,

cum ar fi: magistrații, funcționarii publici din domeniul sănătății, învățământului, funcționarii parlamentari, diplomații ș.a.

Totodată, menționăm și faptul că pentru acordarea pensiilor de serviciu este necesar să fie îndeplinite **trei condiții cumulative în loc de două** în cazul pensiilor din sistemul public. De asemenea, la anumite categorii de beneficiari ai pensiei de serviciu, vârsta de pensionare este deja egală la bărbați și femei și, în același timp, mai mare decât cea din sistemul public. Exemplu, începând din anul 2006, funcționarii publici parlamentari se pot pensiona de la vârsta de 60 de ani în sus față de persoanele pensionate în baza Legii nr.19/2000 care au o vârstă de pensionare mai mică.

6. Semnalăm că și altele dintre soluțiile propuse pot fi considerate ca încălcând principii de drept consacrate de Constituție.

Astfel măsura privind **recalcularea pensiilor stabilite prin legi speciale**, aflate în plată la data introducerii sistemului unitar de pensii publice nu se poate face decât prin **încălcarea principiului neretroactivității legii**, prevăzut la art.15 alin.(2) din Constituția României, republicată, conform căruia „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”.

În cazul de față, deoarece măsurile propuse nu sunt de natură penală, ci au caracter civil, ele pot viza **doar cazurile care se vor ivi după intrarea în vigoare a proiectului, nu și situațiile deja existente.**

Actualele pensii de serviciu au fost acordate în baza unor legi emise de statul român, în vigoare la momentul calculării. **O recalculare a acestor pensii, care au fost acordate legal, ar însemna o încălcare de către stat a propriei legislații, iar a o modifica retroactiv ar avea repercusiuni asupra caracterului de stat de drept.**

Modificarea retroactivă a unor drepturi civile **deja câștigate** nu este posibilă fără a se încălca prevederile constituționale, ceea ce ar putea conduce la sesizarea Curții Constituționale și declararea de către aceasta a neconstituționalității acestei măsuri.

Este de relevat, totodată, că există posibilitatea ca un mare număr de pensionari afectați de recalcularea pensiilor să se adreseze instanțelor de judecată, naționale și internaționale, pentru contestarea diminuării unui drept câștigat, cu șanse de a obține câștig de cauză în procesele respective.

Într-adevăr, potrivit prevederilor art.47 alin.(2) din Constituție, condițiile de exercitare a dreptului la pensie și la alte forme de asistență socială se stabilesc prin lege și, prin urmare, este dreptul exclusiv al legiuitorului de a modifica sau completa legislația în materie și de a stabili data de la care operează recalcularea, „**însă orice prevedere nouă poate fi aplicată numai de la data intrării sale în vigoare, pentru a respecta principiul neretroactivității legii, consacrat de art.15 alin.(2) din Constituție**”. (Decizia Curții Constituționale nr.57/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.164/2006).

„**În cazurile în care din recalculare rezultă un quantum mai mare al pensiei, se va plăti acesta, iar dacă noul quantum rezultat este mai mic, se va acorda în continuare pensia anterior stabilită și aflată în plată, fără a se aduce vreo atingere drepturilor legal câștigate anterior**”. (Decizia Curții Constituționale nr.120/2007 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.204/2007).

„Curtea face, de asemenea, precizarea că, prin constatarea neconstituționalității Ordonanței de urgență a Guvernului nr.230/2008, Guvernul nu este împiedicat să promoveze, cu respectarea dispozițiilor constituționale amintite mai sus, **a principiilor neretroactivității legii, nediscriminării și egalității în drepturi și a celorlalte norme și principii prevăzute de Constituție, măsurile necesare cu privire la cazurile și condițiile în care pensia poate fi cumulată cu veniturile realizate din muncă**”. (Decizia Curții Constituționale nr.82/2009 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.33/2009).

În concluzie, pensiile aflate în plată constituie drepturi legal câștigate și nu pot fi afectate prin recalculare, orice nouă reglementare aplicându-se numai pe viitor, adică pensiilor stabilite după data intrării în vigoare a acesteia.

7. Argumentul de desființare a pensiilor de serviciu potrivit căruia acestea nu respectă **principiul contributivității** pare a fi contrazis de faptul că principiul fundamental al pensiilor de stat constă în faptul că salariații de azi îi întrețin pe pensionarii de azi. Pensionarii de azi nu-și recuperează contribuția lor, ci din acea contribuție i-au întreținut, când erau angajați, pe pensionarii generației lor, iar cei care contribuie acum, când vor ieși la pensie, vor fi întreținuți de cei care vor lucra în acel moment.

Astfel **principiul contributivității** poate fi privit ca un indicator al modului de calcul a pensiilor, **fiind însă unul relativ**.

Menționăm că și persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu li se calculează pensia din sistemul public, potrivit prevederilor Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, urmând ca doar diferența până la quantumul prevăzut de legea specială să fie suportată de la bugetul de stat.

Precizăm că dreptul la pensie este prevăzut de art.47 alin.(2) din Constituția României, republicată, dar componentele acesteia, cum ar fi tipul, condițiile de acordare, modul de calcul și plata acesteia îndreptățește pe legiuitor ca, în considerarea unor situații deosebite, să adopte prin legi speciale, reglementări diferite pentru anumite categorii socio-profesionale, cum sunt cele susmenționate.

8. Referitor la măsura creșterii vârstei de pensionare argumentată ca o necesitate a alinierii la cerințele Uniunii Europene, care însă nu sunt unitare în acest **domeniu necomunitarizat**, semnalăm că ar trebui să se țină cont și de speranța de viață în România.

Astfel, speranța de viață a bărbaților români este printre cele mai scurte în Europa, de 68.2 de ani, față de 78.4 de ani în Suedia. Prin stabilirea vârstei de pensionare la 65 de ani, ar urma ca, în medie, un bărbat care lucrează de la 20 de ani până la 65 de ani, adică 45 de ani, să beneficieze de pensie doar o perioadă de 3.2 ani, față de 13.4 ani în alte state europene.

De asemenea, vârsta de pensionare trebuie corelată cu speranța de viață a fiecărei categorii socio-profesionale în parte. Există standarde medicale și norme internaționale pentru profesiile care presupun o speranță mai mică de viață. Totodată, ar trebui ținut cont de faptul că în cadrul anumitor profesii pot exista perioade când programul de lucru nu este de 8 ore pe zi, ci salariatul trebuie să fie permanent disponibil. Avem în vedere, ca exemplu, situația militarilor plecați în teatrele de operațiuni în care România este angrenată. Cei care își desfășoară activitatea sau și-au desfășurat-o în misiunile militare din Afganistan, Irak, Angola, etc, nu sunt în serviciu doar 8 ore pe zi, ci trebuie să fie pregătiți permanent pentru a face față solicitărilor care pot apărea oricând.

MEMORANDUM

privind unele observații și opinii legate de proiectul legii sistemului unitar de pensii publice,

cu referire la diplomații de carieră

Personalul diplomatic și consular constituie o categorie socio-profesională distinctă, de înaltă calificare, cu multe aspecte specifice privind recrutarea și selecția personalului, pregătirea profesională, organizarea și disciplina muncii, presiunile psihice și eforturile pe care le reclamă serviciul diplomatic și privațiunile familiale din timpul activității.

1. În principiu, structura proiectului de lege, așa cum a fost concepută de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, își propune să creeze un cadru adecvat de reglementare a sistemului de pensii pe baza unui set de principii, urmând ca aplicarea acestora să constituie preocuparea fundamentală a grupului de lucru interministerial constituit în vederea elaborării proiectului de lege. Din declarațiile publice ale responsabililor guvernamentali, inclusiv a primului ministru, acest organism a funcționat cu intermitențe, netransparent, iar redactarea finală s-a făcut fără participarea reprezentanților Ministerului Afacerilor Externe.

În proiectul de lege prezentat, la calculul pensiilor de bază nu se ține seama de salariile reale încasate de diplomați în valută pe perioada misiunii lor (stabilite ținând seama de nivelul de viață din țările respective), ci s-au avut în vedere salariile în lei avute în momentul plecării la post (misiune în străinătate). Aceste salarii foarte mici, cu mult sub nivelul celor reale în valută, înscrise în cărțile de muncă, sunt fictive, pentru că nu au fost niciodată încasate pe perioadele lucrate în străinătate. Practic, MAE a plătit și plătește pentru salariații săi din străinătate contribuții la fondul de pensii la nivelul salariilor în lei mici, nu la nivelul salariilor reale încasate. Această concepție și acest mod de calcul a adus diplomații în situația de a avea pensii mult mai mici, anomalie preluată de la regimul politic anterior și care nu a fost remediată nici până în prezent.

Această bază de calcul este în contradicție cu principiul fundamental înscris în lege, care cere ca stabilirea pensiei să se facă pe baza contribuției ținând seama de veniturile reale.

O altă anomalie a proiectului de lege este neluarea în evidență în mod corect a contribuției diplomaților la pensia suplimentară, plătită și reținută în valută de-a lungul anilor în exterior, pentru a fi adăugată la pensiile cuvenite, deoarece a fost calculată la salariul de încadrare în țară, calculat în lei.

În ceea ce privește diplomații, ca și alte categorii profesionale, cum sunt militarii și magistrații, aceștia ar trebui să beneficieze, în completarea principiilor propuse în sistemul public de pensii, de un alt principiu, și anume « principiul compensării riscului profesiei », potrivit standardelor Uniunii Europene.

2.Începând cu anul 2003, pensiile diplomaților au fost aduse la nivelul meritoriu al profesiei respective. Pentru corectitudine, adăugăm că, din evidențele noastre, numărul diplomaților beneficiari în prezent de pensii este mult mai mic decât cel luat în calcul de Ministerul Muncii(circa 325 din MAE), iar pensia variază între 3000 și 8000, în câteva cazuri rare peste 10.000 lei.

În stabilirea nivelului pensiei pentru diplomați, proiectul de lege ar trebui să țină seama de următoarele aspecte determinante, având în vedere specificul și complexitatea acestei profesii :

- Înalta și permanenta pregătire pentru a fi competitivi la standardele internaționale, fără de care nu se poate crea un corp de elită ;

- Uzura psihică și fizică a diplomaților din cauza condițiilor specifice de muncă ;

- Privațiunile familiale din timpul activității ;

- Diminuarea pe cât posibil a fluctuației de personal(nivelul scăzut al salariilor și, implicit, stabilirea unor pensii mici pentru diplomați ar determina migrația personalului MAE către alte sectoare mai atractive din punct de vedere salarial ;

- Eliminarea efectului negativ asupra calculului pensiei, determinat de salarizarea între limite care, pe durata misiunii, a menținut salariile în lei la limita minimă a legii ;

- Vidul legislativ cu privire la vechimea în muncă și la stagiul de cotizare, elemente de bază pentru calculul pensiei însoțitorului titularului

la post(soț/soție), ceea ce a determinat stabilirea unor pensii foarte mici, sub nivelul pensiei minime pe economie și/sau chiar neacordarea pensiei ;

-Pierderea carierei profesionale a soților/soțiilor care urmează titularul la post în străinătate, salariatul MAE fiind singurul membru de familie aducător de venituri atât pe parcursul activității, cât și la pensie ;

-Reținerea în valută a contribuției pentru pensia suplimentară rămasă nevalorificată la calculul pensiei pentru limită de vârstă.

3.Prin rigoarea condițiilor de admitere în cariera diplomatică, prin pregătirea profesională, prin specificul atribuțiilor și condițiile dificile în care sunt obligați să-și desfășoare activitatea în multe țări ale lumii de pe toate continentele(cu climă greu de suportat, criminalitate crescută, terorism, conflicte armate, maladii specifice anumitor zone geografice etc), diplomații reprezintă un mic grup social care trebuie tratat și motivat corespunzător.

De aceea, norme care nu evaluează corect situația specifică diplomaților pot afecta calitatea, profesionalismul și chiar fidelitatea acestui personal, făcând mai puțin atractivă orientarea către această profesie.

Considerăm că actualul sistem de pensii pentru personalul diplomatic și consular este fundamentat din punct de vedere juridic, moral și social. Este stabilit pe aceleași baze ca și în cazul altor categorii socio-profesionale cu statut aparte(militari, polițiști, magistrați, personal auxiliar din sistemul judiciar), pentru care în actualul proiect de lege sunt prevăzute ajustări care țin seama de specificul profesiei lor.

În ceea ce privește contribuția la fondul de pensii, trebuie ținut seama că în MAE salariații au contribuit cu 10,5%, iar angajatorul cu 20,8%, în timp ce pentru alte categorii de personal s-au plătit contribuții minime sau deloc.

* * *

Conform jurisprudenței Curții Constituționale a României (decizia nr.375 din 6 iulie 2005), « Noile reglementări nu pot fi aplicate cu efecte retroactive, respectiv în privința cuantumului pensiilor anterior stabilite, ci numai pentru viitor, începând cu data intrării lor în vigoare ». O decizie similară a fost adoptată de Curte în anul 2000(decizia nr.20/2000).

Ca atare, noua lege nu poate afecta cuantumul pensiilor aflate în plată chiar și atunci când modul de calcul al pensiilor se modifică prin noua reglementare.

Este cunoscut faptul că menținerea unui sistem special de calculare a pensiilor pentru diplomați este în conformitate cu reglementările Uniunii Europene, de care România nu poate să nu țină seama(Directiv 79/7 EEC și Directiva 96/97 EC). Anexăm Raportul Reuniunii de consultare privind încadrarea sistemelor speciale de asigurări sociale și/sau de pensii în « Sistemele de securitate socială legate de profesie, așa cum sunt definite în Directiva 86/378/EEC modificată prin Directiva 96/97/EC».

În același sens este jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia dreptul la pensie constituie un drept patrimonial, la fel ca dreptul de proprietate, fiind suficient stabilit de autoritățile naționale pe baza legislației în vigoare(cazurile Buchen c. Republica Cehă, 1994 și Gaygusuz c. Austriei, 1996).